

INTERVIEW !

22

Foto's: Wilco van Dijen

Lynn Kadijk

‘Ik kan gewoon met veel meer meedoen!’

Lynn (11 jaar) werd geboren met een zeldzame afwijking aan de groeischijven in haar rechterknie. Ze groeide op met een stijf been en vertelt samen met haar zus Jorien (12 jaar) hoe dat was. De beperkingen namen toe en Lynn besloot samen met haar ouders en het medische team om haar been te laten amputeren. Geen gemakkelijke beslissing, waar ze ruim de tijd voor namen, maar met een heel positief resultaat.

Wat was er met jouw been aan de hand Lynn?

Lynn: 'Ik was geboren met een stijf been want er zat te veel weefsel in mijn knie. Ik ben drie keer geopereerd, maar het weggehaalde weefsel kwam steeds terug.' Lynns moeder Marga vult aan: 'We zagen eerst alleen dat haar voetje scheef stond, maar later zagen ze op een röntgenfoto iets in haar knie wat daar niet hoorde. Een paar spannende weken volgden, maar gelukkig bleek het niet kwaadaardig. Lynn had de zeldzame ziekte van Trevor-Fairbank, een woeking van groeischijven.' Jorien, Lynns zus, zegt lachend: 'Eigenlijk is Lynn gewoon zeldzaam!'

'Ik dacht dat ik dan meer zou kunnen en dat is ook zo'

Hoe was het om een stijf been te hebben?

'Mijn stijve been was langer dan mijn andere, dus ik moest een aparte schoen met een dikke zool; je schoenen aandoen is sowieso lastig met zo'n recht been. Op school naar de wc gaan werd ook steeds moeilijker, want als ik zat kon ik mijn been natuurlijk niet buigen en toen ik groter werd kon de deur niet meer dicht. Toen mocht ik bij de juffen en meesters in de wc, dat is een aangepast toilet.' Lynns vader Gerhard: 'Lynn gaf aan dat het eigenlijk steeds vervelender werd. Hoe zit je bijvoorbeeld bij een vriendinnetje achter in de auto? En bij fietsen, sporten en zwemmen, ze zat altijd met een recht been...' Marga: 'De eerste jaren lag de focus van de artsen op de knie en het weer kunnen buigen van het been. Toen duidelijk was dat dat niet lukte, probeerden ze nog om de scheefgroei tegen te houden door de knie te fixeren, maar ook dat had niet het gewenste resultaat.'

En hoe was het voor jou als zus, Jorien?

Jorien: 'Toen we nog klein waren had Lynn een schuine enkel en van haar tenen stond eentje omhoog en die noemden we altijd 'plopteen'. En Lynn had een roze driewieler, waar je achterop kon zitten. Toen waren we samen naar school gegaan en kon ik meehelpen, want ik kon met m'n voeten bij de grond. Gerhard: 'En toen ze later met één been kon fietsen op een gewone fiets, duwde jij haar altijd bij tegenwind. En als Lynn iets niet kon, dan zei jij: "Steun maar op mij" of: "Ik til je wel". Je hebt je zus heel veel gesteund, in álles.'

Hoe gingen jullie als gezin om met Lynns beperkingen?

Gerhard: 'We zijn een actief gezin, lekker dingen doen, dat vinden we leuk. En dat hebben we met Lynn ook altijd geprobeerd: alles doen.' Marga: 'Ons uitgangspunt was: je hébt dit en bepaalde dingen kun je niet, maar je gaat niet zielig aan de kant zitten. We gaan gewoon kijken hoe jij het dan wél

Paspoort Lynn Kadijk

- ▶ Leeftijd: 11 jaar
- ▶ Woont in Zuidlaren met zus Jorien (12), moeder Marga en vader Gerhard
- ▶ Zit op de basisschool
- ▶ Houdt van tennis en volleybal

*'Eigenlijk
is Lynn
gewoon
zeldzaam'
(Jorien)*

25

kunt. Een voorbeeld: we gaan elk jaar met een groep vrienden op wintersport. Lynn kon natuurlijk niet skiën met haar been maar ze had een Snow-racer, een slee op skietjes met een stuurkje, en we kozen altijd voor skigebieden met een rodelbaan.'

Hoe zijn jullie tot de keuze voor een prothese gekomen?

Lynn: 'Toen ik 8 was, kreeg ik de keuze tussen twee dingen: ik kon mijn been in een aantal operaties recht laten zetten of ik kon een prothese nemen en dus mijn been laten amputeren. Toen heb ik er heel lang over nagedacht, volgens mij wel een jaar, en toen had ik besloten dat ik een prothese nam, want ik dacht dat dat fijner zou zijn en dat ik dan meer zou kunnen. En dat is ook gewoon gelukt! Marga: 'Het was natuurlijk een moeilijke keuze, want onomkeerbaar. En we vonden ook dat zij er zelf echt achter moest staan. We zijn bij dat proces heel goed begeleid door een multidisciplinair team vanuit het ziekenhuis en het revalidatiecentrum, met een

orthopeed en fysiotherapeut, maar ook een maatschappelijk werkende en een orthopedagoog.'

Het is ook best een eng idee, toch?

Jorien: 'Ja, toen ze vertelden over de operatie en de prothese was ik wel geschrokken.' Gerhard: 'Alleen al de gedachte is best wel beangstigend. Daarom waren die gesprekken met ons ook zo fijn. Lynn heeft uiteindelijk zélf de keuze gemaakt, maar wel samen met ons. Wat daarbij ook geholpen heeft, was dat we bij twee meisjes met een beenprothese op bezoek geweest zijn. Het was voor ons allemaal heel prettig om te zien en te horen hoe dit ging in de praktijk.'

En hoe hebben jullie het moment gekozen?

Marga: 'Dat was best lastig, maar ook daarin kregen we goed advies. Amputatie op jonge leeftijd blijkt een aantal belangrijke voordelen te hebben: de omgeving op de basisschool is nog veilig, de puberteit speelt nog geen rol en het risico op blijvende

*Lees verder op
pagina 27*

fantoompijn is op jonge leeftijd veel kleiner. Uiteindelijk is Lynn in oktober 2020 geopereerd, toen ze 9 jaar oud was.'

Hoe was de tijd rond de operatie?

'Vooraf moest ik allemaal dingen bedenken die ik in de rolstoel kon doen, bijvoorbeeld met de bestuurbare auto of spelen met onze oppashond Rowdy.' Jorien: 'Op de dag van de operatie moest ik wel een beetje huilen op school omdat ik wist hoe laat het zou gebeuren. Een paar dagen later ging ik naar Lynn in het ziekenhuis. We gingen toen slapen in het Ronald McDonald Huis en daar was het heel fijn. Ik mocht een soort van troostdekentje uitkiezen en er zat ook een knuffeltje bij, die hadden mensen zelf gemaakt. Eerst vond ik het wel eng om Lynn te zien. Daarom lieten ze eerst een foto zien. Maar je went er heel snel aan.' Lynn: 'En toen lag je direct daarna bij mij in bed en gingen we samen tv kijken en spelletjes doen. Ik had een iPad en daarmee kon ik ook zelf eten bestellen, aardappeltjes met boontjes en jus.' Jorien: 'En toen je uit bed mocht, ging ik je duwen in de rolstoel en gingen we heel vaak chocolademelk halen... En we gingen ook een keer knutselen en daarna hebben we nog een TikTok gemaakt.' Lynn: 'We kregen allebei ook heel veel cadeautjes en ik heb wel meer dan honderd kaartjes gekregen.'

Hoe was het om je been te missen?

'In het begin was het wel raar, vooral in de nacht als ik fantoompijn had. Dan dacht ik: ik ga met m'n andere teen even aan mijn voet kriebelen. Maar er was geen voet meer, dus hoe moet je dat dan doen? Wat wel hielp tegen de pijn, was knuffelen met Rowdy, want dan dacht ik daar niet aan. Drie maanden moest ik een heel vies drankje daarvoor slikken, maar toen was het voorbij.'

Was het moeilijk om te leren lopen met een prothese?

'Eerst was het wel moeilijk maar al heel snel kon ik het. Ze gaven me ook altijd complimentjes: "Je bent echt een snelle dame!" Dus het is wel heel goed gegaan en ik ben blij! Ik kan beter lopen, ik kan gewoon fietsen en met de wc's gaat het ook helemaal goed, ik kan gewoon met veel meer meedoen!'

Zijn er nu nog dingen waar je last van hebt?

'Naar het zwembad is wel lastig. Eerst nam ik krukken mee, maar daar ben ik een keer heel erg mee gevallen. Daarom schuif ik nu gewoon op m'n kont, dat is het veiligst. Vanavond heb ik een zwemdisco-feestje!' Marga: 'Haar stomp is sowieso nog wel gevoelig en Lynn krijgt drukplekken als ze langer achter elkaar sport, dat is nog wel even een zoektocht met de prothesemakers.' Lynn vervolgt: 'Op het strand blijft er zand aan mijn liner plakken en ik moet door het zand hinkelen naar het water en te veel hinkelen mag niet, want dat is voor mijn andere

27

been niet goed. En als ik in de zomer een kort broekje aan heb, dan kijken kinderen soms wel, maar daar trek ik me niks van aan. Ik snap wel dat het bijzonder is, want je ziet het niet vaak.'

Heb je wel eens iets geks meegemaakt met je prothese?

'Met gym moesten we een keer in de touwen klimmen en toen zakte mijn prothese af. Toen zei een klasgenootje opeens: "Hé, hier ligt een been op de grond!" Dat was wel grappig. En een andere keer kon ik mijn voet opeens de hele tijd ronddraaien. Toen belde de meester mijn vader en die kwam met de gereedschapskist naar school om mijn voet weer vast te maken.'

Hoe is het nu met jullie?

Marga: 'Achteraf merk je pas goed hoeveel zorgen je al die tijd hebt gehad, het knaagde altijd... Maar nu zijn we zo opgelucht! Ik had niet durven dromen dat het zo positief zou uitpakken. We krijgen er heel veel mooie dingen voor terug en het is fantastisch om te zien hoe snel Lynn dingen oppikt.' Lynn: 'Vorig jaar heb ik voor het eerst op één been geskied en na een paar lessen kon ik al samen met mijn begeleider van de blauwe piste. Dit jaar ga ik weer en dan kan ik uiteindelijk ook met Jorien samen skiën!'

ROSANNE FABER

*'We gaan
gewoon
kijken hoe
jij het
wél kunt'
(Marga)*